



Kırsal Turizm ve Kırsal Bölgedeki Folklorik Değerler Arasındaki İlişki: Behramkale Antik Kenti Örneği

Çiğdem ÖZKAN*

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Ayvacık Meslek Yüksekokulu, Turizm ve Otel İşletmeciliği, Çanakkale, Türkiye

*Sorumlu yazar:

E-posta:ozkan-cigdem@windowslive.com

Geliş Tarihi: 10 Mart 2017

Kabul Tarihi: 03 Haziran 2017

Özet

Kırsal turizm, bir bölgede unutulmaya yüz tutmuş folklorik değerlerin canlanmasını sağlayacak bir turizm türü olarak ifade edilmektedir. Bu nedenle kırsal bölgede varolan folklorik değerlerin sayesinde sürdürülebilir olmasında kırsal turizm önemli rol üstlenmektedir.

Bu çalışmada amaç, Behramkale antik kentindeki kırsal turizmin faaliyetleri ile bölgede var olan folklorik değerler arasındaki ilişkinin ortaya çıkarılmasıdır. Bu amaca dayanarak, Behramkale antik kentinde yaşayan yöre halkı ve işletmecilerle görüşme yapılmıştır. Görüşme sonucunda bölgede var olan kırsal turizm faaliyetleri sayesinde yerel halkın bölgede var olan folklorik değerlere olan ilgisinin arttığı, folklorik değerlerin tanıtımının yapıldığı, bölgeye gelen yerli ve yabancı ziyaretçilerin özellikle bölgede var olan folklorik değerlere (yeme-içme, gelenek ve göreneklere) ilgi gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kırsal turizm, Behramkale antik kenti, folklorik değerler

Relationship Rural Tourism And Folkloric Values In Rural Area: Sample Of Behramkale Antique City

Abstract

Rural tourism is type of tourism that can provide forgotten folkloric value in rural area. This reason, rural tourism can play an important role in ensuring sustainable folkloric values in rural area. The purpose of this study is to reveal the relationship between the rural tourism activities in the ancient city of Behramkale and the folkloric values that exist in the region. Based on this aim, a meeting was held with local people and operators living in the ancient city of Behramkale. As a result of the interview, thanks to the rural tourism activities that existed in the region, the local people have reached the interest that the folkloric values that exist in the region are increased, the folkloric values are introduced, the local and foreign visitors to the region are interested in folkloric values (eating and drinking, traditions and habits).

Keywords: Rural Tourism, Behramkale Antique City, Folkloric Values

GİRİŞ

Kırsal turizm, genellikle kırsal bölge statüsüne giren bölgede yapılan bir turizm çeşididir. Kırsal turizmde asıl amaç, kırsal bölgedeki yerel halkın, turizm faaliyetlerinden gelir elde etmesi, yerel halkın sosyo-kültürel gelişimini desteklemesi ve turizm faaliyetleri dolayısıyla doğal çevrenin, kültürel, turistik değerlerin korunmasını sağlamaktır. Kırsal turizm denilince akla ilk olarak turizm faaliyetleri gelirken bunun yanında kırsal turizmin bölgedeki tarım, hayvancılık ve yöresel değerleri de içine alan faaliyetler bütünü olduğu unutulmamalıdır. Kırsal turizm, kırsal bölgenin ekonomik gelişimine ve ilişkide olduğu diğer sektörlerle önemli katkı sağlar [5]. [9] ve [5] yaptıkları çalışmalarda, kırsal turizm yapılan yerlerde, yerel halk tarafından işletilen küçük işletmelerin ve bu işletmelerde yerel tarımsal ürünlerin satışının yapılması gerektiğine vurgu yapmaktadır. Aynı zamanda [5], kırsal alanda konaklama yapmak isteyenlerin tarım alanlarında var olan kırsal evlerden yararlandıklarını ve bu sayede kırsal alanda tarım sektöründe çalışanların işlerini bırakmadıklarını ifade etmiştir. Kırsal turizm tanımlarına bakıldığında; bazıları kırsal turizm faaliyetlerine ilişkin iken, bazıları kırsal turizmin olduğu yerlerdeki yerel eylem ve aktörlerle ilişkilidir. Kırsal turizmin içeriğinin doğru algılanması gerek yerel halk, gerekse de turist için önemlidir. Yapılan tanımlamalar ışığında kırsal turizm; kırsal bölgede var olan yöresel değerlerin (el sanatları, folklorik değerler), tarım ve hayvancılık ile ilgili ekonomik çıktılarının yerel halk tarafından işletilen işletmelerde turistik

değer olarak satışının yapıldığı, kadın emeği ve istihdamına olanak sağlayan, bu sayede kırdan kente göçü engelleyerek, ekonomik, sosyo-kültürel ve çevresel gelişimi hızlandıran, katılımcıların yerel ürünlerden faydalanma imkanı bulunduğu doğal ortamda yapılan bir turizm türüdür.

Kırsal Turizm

Kırsal alanlardaki turizm faaliyetlerini tanımlamak için, ülkeden ülkeye anlamlar değişmekle birlikte, tarım turizmi, eko turizm, çiftlik turizmi, yeşil turizm gibi ifadeler yer almaktadır.

Kırsal turizm tanımları incelendiğinde, coğrafi ve demografik, kırsal turizm ürününe yönelik ve turistik deneyim ile ilgili üç farklı açıdan tanımlandığı görülmektedir.

Turistik deneyim açısından Avrupa birliği tarafında yapılan tanıma göre; kırsal turizm, tatillerini kırsal alanda, kırsal alandaki kültürel mirası görerek ve kırsal alanda var olan yaşam tarzından hoşlanan insanların katıldığı bir turizm türü olarak ifade edilmektedir [4].

Coğrafi ve Demografik açıdan, Turizm sektörü içerisinde yer alan kırsal turizm, kırsal alanlarda kırsal yerleşimin özelliklerini, doğal, kültürel-tarihi ve diğer kaynakları (gelenek-görenek, yeme-içme gibi) kullanmayı hedefleyen bir turizm türüdür [10].

Kırsal turizm turistik ürün açısından kırsal bölgede var olan değerlerin sunulduğu yerel halka ait turistik işletmelerin olduğu, doğal ve tarihi alanlarda yapılan turizm çeşididir.

Tüm bu tanımlardan ortaya çıkararak genel bir tanım yap-

mak gerekirse kırsal turizm, kırsal alanlarda yapılan, kırsal bölgede yaşayan işletmecilerin var olduğu, kırsal bölgeye ait folklorik değerlerin sunulduğu, bölgenin var olan tarihi ve doğal güzelliklerinin ön planda tutulduğu bir turizm türüdür.

Folklorik Değerlerin Sürdürülebilirliği

Türk Dil Kurumu tarafından folklor, bir ülkede yaşayan halkın kültür ürünlerini, sözlü edebiyatını, geleneklerini, törelerini, inançlarını, mutfağını, müziğini, oyunlarını, halk hekimliğini inceleyerek bunların birbirleriyle ilişkilerini belirten, kaynak, evrim, yayılım, değişim, etkileşim vb. sorunlarını çözmeye, sonuç, kural, kuram ve yasaları bulmaya çalışan bilim dalı biçiminde ifade edilmektedir[6]. Genel anlamda folklor halk bilimi anlamına gelmektedir. Başka bir tanıma göre halk geleneklerini, adetlerini, inançlarını, efsanelerini, türkülerini, edebiyatlarını inceleyen, herhangi bir toplulukta yaşayanların örf ve adetlerini araştırıp, o topluluğun yaşayışını, duyuş ve düşününü anlatmaya çalışan bir bilim dalı olarak ifade edilmektedir. Folklor kelimesi ilk olarak 1846 yılında İngiliz eserler uzmanı W. J. Thoms kullanmıştır. Daha sonra folklor kelimesi halk kültür değerlerini ifade eden bir terim olarak gelişmiş ve yaygın kullanım haline gelmiştir [7]. Halkla ilgili olan her şey folklorun içine girmektedir. Folklor halk kültürüne dair, maddi manevi, fikri, coğrafik, dini, etnik özelliklerinin tümünü oluşturan veya besleyen özelliklerin hepsi üzerinde durur. Bir milletin folkloru o milleti meydana getiren adet, gelenek, görenek, yaşama, inanç, davranış, giyim, kuşam, yeme, içme biçimi gibi tüm özelliklerinin üzerinde durur [7].

Türkiye halk kültürü, yüzyıllar boyunca biçimlenmiş, kuşaktan kuşağa aktarılmış değerler bütünüdür. Halk kültürü ürünleri ve buldukları yöre arasında güçlü bir bağ bulunmaktadır. Bu ürünlerin şekillenmesinde tarihi ve kültürel mirasın önemli bir rolü vardır. Halk kültürü ürünleri kültürünün korunmasında, yaşatılmasında önemli işlevleri bulunmaktadır [1].

Türkiye folklorunun coğrafi konumu ve tarihsel bağlarıyla kendine özgü bir durumu vardır. Anadolu tarih boyunca çeşitli kültürlerin, savaşların, ticaret yollarının üzerinde otuzun üstünde devletin kurulduğu bir yerdir. Kültür durağan değil değişken ve gelişen bir olgudur. Her halk kültürü ürünü belirli bir kültür içinde oluşur ve gelişir [8]. Bu nedenle Türk kültürü birçok farklı medeniyet tarafından gelişmiş ve çeşitlilik arz eden bir yapıya sahiptir. Anadolu'nun günümüzdeki evrensel değerler taşıyan özgün kültür yapısının oluşmasında Türkler ana etken olmuştur. Anadolu pek çok küçük kültürel çevreyi ve onların kültürel yapılarını içinde barındırmaktadır [8].

İnsanoğlunun yaradılışında var olan görme ve öğrenme isteği eski çağlardan bu yana insanları seyahate zorlamıştır. Zamanla bütün dünya insanlarını etkileyen turizm olgusu günümüzde büyük boyutlara ulaşmış ve endüstri halini almıştır [8]. Turizm faaliyetleri denilince ilk akla gelen dinlenme eğlenme, yeni yerler görme, farklı kültürler tanıma, tarihi yerleri ziyaretlerdir. Bu nedenle bir yörenin halk kültürü öğeleri ile turizm arasında güçlü bir bağ olduğu ifade edilebilir. Turizm faaliyetlerine katılan insanlar dinlenmenin yanı sıra gittikleri yerlerdeki kültürel öğeleri de merak etmekte ve ziyaret etmek istemektedir. Bu nedenle halk kültür öğeleri zamanla turizm faaliyetlerinin önemli bir parçası haline gelmiştir. Öyle ki halk kültür öğelerinin yaşatılmasında, sürdürülebilir kılınmasında turizm faaliyetlerinin önemlinin farkına varılması nedeniyle bazı turizm türlerini göz önüne alarak, doğal görünümün, kültürel varlıkların, toplumsal yapının bütünleşerek sürdürülebilir

bir gelişim içinde olması gerektiği ifade edilmektedir.

Anadolu'da yaşamış birçok uygarlık yemek kültürleri ile Türk mutfağını beslemiştir bu nedenle Türk mutfak kültürü çok zengindir. Her yörenin kendine özgü yeme-içme değerleri bulunmaktadır. Mutfak kültürünün yaşatılması ve tanıtılmasında turizm sektörüne önemli görevlerin düştüğü belirtilebilir. Bunun yanı sıra halk oyunları, el sanatları değerleri, gelenek ve görenekleri bakımından Türkiye çok zengin bir yapıya sahiptir. Bu zenginliğin sürdürülebilir kılınmasında turizm sektörü sürükleyici olması beklenmektedir. Bir turizm çeşidi olan kırsal turizm sayesinde folklorik değerlerin öneminin arttığı ve folklorik değerlere gereken ilginin verildiği birçok çalışmada ifade edilmektedir [18], [15], [2], [12].

İlgili Çalışmalar

[2], yaptıkları çalışmada bir bölgedeki kırsal turizm faaliyetleri sayesinde o bölgeye özgü folklorik değerlerin (gelenek-görenek, yeme-içme, el sanatları vb.) turizm amaçlı kullanımı sayesinde yöre halkının gelirleri artmakta olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bölge halkının turizm sayesinde gelir elde etmeleri neticesinde var olan folklorik değerleri koruma çabalarının artacağı, bu değerlere daha fazla önem vermeye başlayacağı ifade edilebilir.

[3], festivallerin bir kırsal turizm çekiciliği olarak önemi adlı çalışmada folklorik değerleri içerisinde yer alan festivallerin kırsal bölgedeki turizm faaliyetlerinin gelişiminde, bir bölgedeki gelenek ve göreneklerin tanıtımında önemli olduğunu ifade etmektedir. [9], tarafından kırsal turizm faaliyetlerinin, kırsal turizm bölgesindeki kültüre olumlu katkı yaptığı ifade edilmektedir. Kırsal turizmin kırsal bölgedeki farklı etkinlikleri geliştirmede çok güçlü bir araç olduğu, geleneksel kitle turizmine karşı sürdürülebilir bir alternatif olduğu ifade edilmektedir [13], [14].

[10] yaptıkları çalışmada, bir bölgede kırsal turizmin gelişmesi sayesinde bölgede ekonomik gelişimin sağlandığı, bölge halkına iş imkanı sağlandığı, bölge halkının kendini geliştirme fırsatı elde ettiği, özellikle sağlık bölgelerde var olan kente göç problemini çözmek için iyi bir araç olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

[11] yaptığı çalışmada, kırsal turizmde özellikle kadınların, ev pansiyonculuğu, yerel ürünler imalatı ve satışı, mutfak işleri, el sanatları gibi işlerde doğrudan görev aldığını ifade etmektedir.

[17] "Kırsal Turizm ve Kadın Girişimciler: Nusratlı Köyü Örneği" adlı çalışmalarında köydeki kırsal turizm faaliyetleri dolayısıyla geçmişte üretilen fakat günümüzde terk edilen bazı yiyecek-içeceklerin (kuskus gibi) yeniden üretiminin başladığı, el sanatları ürünlerinin turistik amaçlı (oya işinden takı yapmak gibi) görseleliğe önem verilerek üretilmeye başladığını ifade etmektedirler.

MATERYAL ve YÖNTEM

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada amaç kırsal bölgede var olan turizm faaliyetlerinin bölgede var olan folklorik değerlerin sürdürülebilir kılınmasındaki etkisinin ortaya çıkarılmasıdır. Bu amaca dayanarak çalışma kültürel ve turistik açıdan gelişmiş olan Assos-Behramkale köyünde yaşayan ve turizm faaliyetlerine doğrudan katılan yere halk ile yapılmıştır. Çalışmanın amacına yönelik olarak hazırlanan görüşme soruları aşağıdaki üç temaya cevap bulmaya yönelik olarak hazırlanmıştır.

Tema 1: Kırsal turizm faaliyetleri ile yörenin gelenek

görenekleri arasındaki ilişki,

Tema 2: Kırsal turizm faaliyetleri ile yörenin yeme-içme değerleri arasındaki ilişki

Tema 3: Kırsal turizm faaliyetleri ile yörenin el sanatları değerleri arasındaki ilişki

Araştırma Deseni ve Soru Formunun Oluşturulması

Bu çalışmada nitel araştırma desenlerinden olan “durum çalışması deseni” kullanılmıştır. Nitel durum çalışması, bir duruma ilişkin etkenlerin (ortam, bireyler, olaylar, süreçler vb.) bütüncül bir bakış açısı ile incelenmesi ve ilgili durumun etkilerinin nasıl olduğunun ve ilgili durumu nasıl etkilediklerinin araştırılmasıdır [16]. Bu çalışmada kırsal turizmin folklorik değerlere etkileri ile ilgili yapılmış araştırmalar incelenmiş ve araştırmaya yönelik açık uçlu sorular oluşturulmuştur. Oluşturulan bu sorular nitel araştırmalar alanında uzman olan bir öğretim üyesine gösterilmiş ve gerekli düzeltmeler yapılmıştır. Daha sonra araştırmada kullanılmak üzere son şekli verilmiştir. Bu çalışmada ayrıca odak grup görüşmesi yapılmıştır. Odak grup görüşmesi, yöntemi açık uçlu sorulara dayanan bireysel görüşme yönteminin üzerine inşa edilmiş görüşme yöntemidir [16].

Evren ve Örneklem

Çalışmada evren Behramkale köyünde yaşayan 1560 kişiden oluşmaktadır. Çalışmada evrenin tamamına ulaşmak zaman ve maliyet açısından zorlu olacağından örneklem alınması tercih edilmiştir. Örneklem grubu seçiminde Behramkale köyünde yaşayan ve turizm faaliyetlerine katılan kişiler esas alınmıştır. Örneklem seçimi gönüllülük esasına göre yapılmıştır. Behramkale köyü muhtarı ile araştırma hakkında önceden görüşülmüş ve araştırma hakkında bilgi verilmiştir. Araştırmaya katılmayı kabul eden 25 kişi ile görüşme yapılmıştır. Görüşmeler, görüşmecilerin ve araştırmacının müsaitlik durumuna göre 15.07.2017 ile 25.07.2017 tarihleri arasında yapılmış ve veriler toplanmıştır. Tüm görüşmeler ses kayıt cihazına kaydedilmiştir. Toplanan veriler incelendiğinde Behramkale köyünde var olan turizm faaliyetleri ile folklorik değerlerin sürdürülebilirliğine ilişkin bazı farklı düşüncelerin, fikirlerin olduğu ortaya çıkmıştır. Bunun üzerine 27.07.2017 tarihinde görüşmeye katılan 5 kişi ile “Odak Grup Görüşmesi” yapılmış ve veriler analiz edilmiştir.

Çalışmada yüz yüze görüşmeye ve odak grup görüşmesine katılanlara ilişkin demografik özellikler aşağıdaki tablolarda özetlenmektedir. Tablolarda yer alan katılımcı isimleri katılımcıların gerçek isimleri olmayıp anonim isimlerden yararlanılmıştır.

Tablo 1. Görüşmeye katılanlara ilişkin demografik özellikler

Sayı	İsim	Cinsiyet	Medeni Hal	Yaş	Mesleği	Eğitimi
1	Güler	Kadın	Bekar	24	Turizmci	Lise
2	Hakan	Erkek	Bekar	41	Turizmci	Lise
3	Ali	Erkek	Bekar	35	Turizmci	Lise
4	Hasan	Erkek	Bekar	34	Turizmci	İlkokul
5	Muzaffer	Erkek	Evli	44	Turizmci	Üniversite
6	Yalçın	Erkek	Evli	43	Turizmci	Lise
7	Hanife	Kadın	Evli	45	Turizmci	İlkokul
8	Derya	Kadın	Evli	48	Turizmci	Lise
9	Ozan	Erkek	Evli	47	Turizmci	Lise

10	Murat	Erkek	Evli	54	Turizmci	İlkokul
11	Nazife	Kadın	Evli	55	Turizmci	İlkokul
12	Gülsüm	Kadın	Evli	60	Turizmci	Üniversite
13	Aytaç	Erkek	Bekar	62	Turizmci	Üniversite
14	Hakkı	Erkek	Bekar	65	Turizmci	Üniversite
15	Hasan Ali	Erkek	Evli	43	Turizmci	Üniversite
16	Muhammet	Erkek	Evli	41	Turizmci	Üniversite
17	Çağrı	Erkek	Evli	54	Turizmci	Üniversite
18	Yunus	Erkek	Evli	51	Turizmci	İlkokul
19	Emine	Kadın	Evli	48	Turizmci	İlkokul
20	Yonca	Kadın	Evli	33	Turizmci	Lise
21	Gizem	Kadın	Evli	30	Turizmci	Üniversite
22	Juan	Erkek	Evli	35	Turizmci	Üniversite
23	Funda	Kadın	Bekar	27	Turizmci	Üniversite
24	Fatime	Kadın	Evli	30	Turizmci	Üniversite
25	Saffet	Erkek	Evli	29	Turizmci	Üniversite

Görüşmeye katılanların demografik özellikleri incelendiğinde katılımcıların % 60'ı (15 kişi) erkek, % 40'ı (10 kişi) kadın, katılımcıların % 72'si (18 kişi) evli, % 28'i (7 kişi) bekar, yaş ortalamalarına bakıldığında % 36'sı (9 kişi) 40'lı yaşlarda, % 24'ü (6 kişi) 30'lu yaşlarda, % 16'sı (4 kişi) 50'li yaşlarda, % 12'si (3 kişi) 20'li yaşlarda, % 12'si (3 kişi) 60'lı yaşlarda olduğu, katılımcıların tamamının turizm işi ile ilgilendiği görülmektedir. Katılımcıların eğitim seviyelerine bakıldığında ise, katılımcıların % 48'i (12 kişi) üniversite, % 28 (7 kişi) lise, % 24 (6 kişi) ilköğretim mezunu olduğu görülmektedir. Tablo bir analiz edildiğinde ise, katılımcıların çoğunun % 60 erkek ve % 72 ile evli olduğu, % 36'sının 40'lı yaşlarda olduğu tamamının turizmci olduğu ve katılımcıların çoğunun % 48 ile üniversite mezunu olduğu görülmektedir. Katılımcıların eğitim düzeylerine bakıldığında lise ve üniversite mezunu kişilerin çoğunlukta olduğu görülmektedir.

Bu araştırma da odak grup görüşmesine katılanlara ait bilgiler aşağıdaki gibidir.

Tablo 2. Odak Grup Görüşmesine Katılanlara İlişkin Demografik Özellikler

Sayı	İsim	Cinsiyet	Medeni Hal	Yaş	Mesleği	Eğitimi
2	Muhammet	Erkek	Evli	41	Turizmci	Üniversite
3	Ali	Erkek	Bekar	35	Turizmci	Lise
4	Gizem	Kadın	Evli	30	Turizmci	Üniversite
5	Juan	Erkek	Evli	35	Turizmci	Üniversite
6	Saffet	Erkek	Evli	29	Turizmci	Üniversite

Verilerin Analizi

Bu çalışmada verilerin analizinde “Betimsel Analiz” tekniği kullanılmıştır. Betimsel analiz, elde edilen verilerin daha önceden verilen temalara uygun biçimde özetlenmesi ve yorumlanmasıdır [16]. Bunun için yapılandırılmış görüşme sonuçları görüşme yapıldıktan sonra bilgisayar ortamına aktarılmış ve görüşme kayıtları oluşturulan temalara göre gruplandırılmıştır. Bununla beraber her bir soruya verilen cevap kategorileri yazılarak “Görüşme kodları anahtarı” oluşturulmuştur. Bulguların yorumlanmasında so-

rulara verilen cevaplar doğrudan alıntılarla desteklenmiştir.

BULGULAR ve TARTIŞMA

Çalışmanın bu kısmında görüşmecilerden elde edilen bilgiler doğrultusunda alıntılarla desteklenerek temalara ilişkin bulgulara yer verilmektedir.

Görüşme Sonuçları

Tema 1: Kırsal turizm faaliyetleri ile yörenin gelenek görenekleri arasındaki ilişki

Görüşmecilere kırsal turizm faaliyetlerinin yörenin gelenek ve göreneklerine ne gibi etkileri olduğunu düşünüyorsunuz? Sorusu yöneltilmiş ve katılımcıların çoğunun % 86'sı (19 kişi) yörede var olan gelenek ve göreneklere herhangi bir olumsuz değişimin olmadığını ifade etmiştir. Yöre halkının gelenek ve göreneklerini koruduğu ifade edilmektedir. Hatta bazı gelenek ve göreneklerin gelen turistler tarafından ilgi ile karşılanması sonucu görsel bir şölen haline geldiği belirtilmektedir. Görüşmeci Ahmet ramazan aylarında köylerinde "Gezek Geleneğinin" olduğunu (köy halkından kişilerin sıra ile ramazan ayı içerisinde bir gün iftar yemeği verdiği vermektedir) köye gelen turistlerin bu geleneği ilgi ile karşıladığını ve katıldığını ifade etmektedir. Görüşmeci Yonca Hanım, kına gecelerinde yapılan dallı ve şalvarlı gecelerine gelen turistlerin ilgi gösterdiği onlara çok farklı ve değişik geldiğini ifade etmiştir. Yonca Hanım evini gelen turistlere gecelik kiralamaktadır. "Geçtiğimiz sezon yabancı bir çift evimde 3 günlüğüne kalmaya geldiler ve bana dediler ki biz bu yöreye özgü yemeklerden yemek istiyoruz bize bunları sen yapabilir misin? Bende seve seve kabul ettim çünkü en iyi yaptığım şeylerden biri yöremize özgü yemeklerdi. Görüşmecilerin çoğu (19 kişi) köyde var olan düğün geleneğinin terk edilmediği eskisi gibi geleneklere özgü yapıldığını ifade etmektedirler. Kırsal turizm faaliyetlerinin bölgede genellikle yaz aylarında olduğu bu nedenle de genellikle yaz aylarında yapılan düğün-nişan gibi etkinliklere turistlerin ilgilerinin artırılması gerektiği görüşmeci Gizem ve Juan tarafından belirtilmiştir. Böylece bölgeye gelen turistlerin hem bölge kültürü hakkında bilgi sahibi olacağı hem de yerel halk ile daha fazla zaman geçirecek bölge halkı ile kaynaşmanın daha hızlı olacağı ifade edilebilir.

Katılımcıların % 14'ü (6 kişi) yörede var olan gelenek ve göreneklerin terk edilmeye başladığını köy halkının her konuda kolayca kaçmaya başladığını ifade etmektedir.

Odak grup görüşmesinde, yöreye ait gelenek göreneklerin kırsal turizm faaliyetleri neticesinde durumunun ne olduğunu görüşmecilere sorduk. Görüşmeciler, genel anlamda gelenek göreneklerin olumsuz anlamda etkilenmediğini aksine bunların turizm açısından bir değerinin olduğunu ve bu değerinin turizm faaliyetleri neticesinde canlı tutulduğunu ifade edilmektedir.

Tema 2: Kırsal turizm faaliyetleri ile yörenin yeme-içme değerleri arasındaki ilişki

Kırsal turizm faaliyetleri sayesinde var olan bölgede tarımsal üretimde çeşitliliğin arttığı, yerel yiyecek içecekleri geliştirme ve tanıtmanın arttığı, bölgede var olan tarımsal ve hayvansal kaynakların etkin ve verimli kullanıldığı ifade edilmektedir [5]. Araştırmaya katılan görüşmecileri %90'ı (22 kişi) bölgedeki turizm faaliyetleri sayesinde yiyecek içecek üretiminde çeşitliliğin arttığı, yöreye özgü tarımsal ve hayvancılık ürünlerinin turizm faaliyetleri doğrultusunda

kullanıldığını ifade etmişlerdir. Örneğin görüşmeci Gülşüm Hanım, daha önce zeytin ve zeytinyağı üreticileri, fazla ürünlerini yağ fabrikalarına satarken günümüzde turiste yönelik olarak litrelik şişeleme yaparak perakende satış yapmayı tercih ettiklerini ifade etmiştir.

Görüşmeci Muhammet Bey, bölgede önceden beri var olan zeytinyağı sabunu yapımının günümüzde arttığını, bölgeye gelen turistlerin doğal ürünleri alma eğiliminde olması nedeniyle doğal ürün üretimine geçtiğini ifade etmiştir.

Restoran işletmesi sahibi olan Yunus Bey, bölgeye gelen turistlerin talepleri doğrultusunda işletmesinde doğal ürünler stant'ını açtığını ve zeytin çiçeği kolonyası üretimini yapmaya başladığını daha önceden böyle bir kolonyanın olmadığını ilk defa kendisinin imal ettiğini ifade etmiştir.

Araştırmaya katılan bölgede turizm faaliyetlerinde bulunan yeme-içme işletmesi sahipleri gelen turistlerin doğal ve farklı ürünlere daha fazla rağbet gösterdiğini ifade etmişlerdir. Örneğin görüşmeci Saffet Bey, işletmesinde doğal karadut suyunun, limonatanın ve otlu gözlemenin çok fazla talep gördüğünü ifade etmiştir. Görüşmeci Hakan bey kış aylarında balıkçılık yaptığını ve denizden çıkardığı balıkları köy'de bulunan restoran ve otel işletmelerine verdiğini ifade etmiştir.

Odak grup görüşmesinde yöreye ait yiyecek içecek kültürünün turizm faaliyetleri neticesinde durumunun ne olduğunu görüşmecilere sorulmuştur. Görüşmecilerin tamamı bölgeye gelen turistlerin büyük bir kesiminin yöresel ürünlere ilgili olduğunu ve böylece işletme sahipleri ve yerel halkın yöresel ürünleri üretme konusunda istekli olduğunu belirtmektedirler.

Tema 3: Kırsal turizm faaliyetleri ile yörenin el sanatları değerleri arasındaki ilişki

Araştırmaya katılanların % 80'i (20 kişi) kırsal turizm faaliyetleri dolayısıyla yörede kadınlar tarafından üretilen el sanatları ürünleri (patik, örgü şallar, bez şallar, saç tokaları, eşarp, oya işleri, takı, dantel, iğne oyası, buldan işlemeli masa örtüleri vb.) turizm amaçlı üretilmekte olduğunu ifade etmişlerdir. Bunun yanı sıra hatta bazı ürünlerin turistin beklentilerine uygun şekilde yeniden tasarlandığını belirtmişlerdir. Bölgede var olan turizm faaliyetleri dolayısıyla el sanatları ürünlerine daha fazla önem verildiğini ifade edilmektedir. Bunun aksine araştırmaya katılanların % 20'si (5 kişi) turizm faaliyetleri nedeniyle bölgede geçmişte üretilen el sanatları ürünlerinin üretimini azaldığını bunun nedeninin ise yöre halkının para kazanmak için hazır ve daha ucuz ürünleri satın alıp satmayı tercih etmeleri olarak göstermektedirler. El emeğiyle hazırlanan ürünlerin zaman ve maliyet açısından üreticiyi yorduğu, hazır ürünlerin hem daha ucuz hem de zaman harcanmadan elde edilebilmesi nedeniyle daha fazla tercih edildiği belirtilmektedir. Görüşmeci Derya Hanım, "köyde turizm faaliyetlerinin ilk başladığı yıllarda kendi ürettiğim el sanatları ürünleri satıyordum fakat zamanla bende herkes gibi hazır ve ucuz olan toptan ürünlere yöneldim çünkü hazır ürünlerin satışından daha fazla para kazanıyor ve kendimi yormuyorum" şeklinde bir konuşma gerçekleştirmiştir. Görüşmeci Gizem Hanım bölgeye gelen turistlerin farklı beklentiler içerisinde olduğunu kiminin köye ait olan el sanatları ürünlerini almak istediğini, kiminin de hatıra olması açısından ucuz ve nereden olduğu önemli olmayan ürünlere yöneldiğini belirtmiştir. Bu açıdan herkese hitap edecek şekilde ürün çeşitliliğinin olduğunu ve olması da gerektiğini ifade etmiştir.

Odak grup görüşmesinde yöreye ait el sanatları değerlerinin turizm faaliyetleri neticesinde durumunun

ne olduğunu görüşmecilere sorulmuştur. Görüşmecilerin tamamı bölgeye gelen turistlerin büyük bir kesiminin el sanatları ürünlere ilgili olduğunu ve böylece işletme sahipleri ve yerel halkın yöresel ürünleri üretme konusunda istekli olduğunu belirtmektedirler.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Kırsal turizm faaliyetleri ile Folklorik değerler arasındaki ilişkinin belirlenmesini amaçlayan bu çalışmada görüşme ve odak grup görüşmesi yapılmış ve elde edilen veriler betimsel analiz tekniği ile analiz edilmiştir.

Çalışmadan elde edilen bulgulara dayanarak, bölgenin gelenek ve göreneklerinin kırsal turizm faaliyetleri dolayısıyla terk edilmediği bunun aksine bölgeye gelen turistlerin gelenek ve göreneklere ilgisinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Kırsal bölgeye gelen turist ile yerel halk etkileşiminin kırsal turizm faaliyetlerinin önemli bir sonucu olarak ifade edilebilir.

Çalışmadan elde edilen bulgulara dayanarak, Behramkale köy'ünde var olan kırsal turizm faaliyetleri dolayısıyla bölgede var olan el sanatları ürünlerinin (patik, örgü şallar, bez şallar, saç tokaları, eşarp, oya işleri, takı, dantel, iğne oyası, buldan işlemeli masa örtüleri vb.) üretiminin devam ettiği hatta turistik amaçlı üretime başladığı sonucuna ulaşılmıştır. Bunun aksine bazı işletme sahiplerinin zaman ve maliyet avantajları dolayısıyla Çin mali seri üretim sonucun elde edilen turistik ürünleri sattıkları bu ürünlerinde alıcısının bulunduğu fakat özellikle kırsal bölgeye geldiğinin farkında olan bilinçli tüketicilerin bu ürünleri tercih etmedikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Bu bulgulara dayanarak kırsal turizm faaliyetlerinin bölgede var olan el sanatları ürünlerinin üretimini arttırdığı ve turistik amaçlı farklı üretim şekillerinin de gelişimine destek olduğu sonucuna ulaşılabılır.

Bölgede var olan kırsal turizm faaliyetleri nedeniyle bölge halkı tarafından tarım, hayvancılık ve deniz ürünlerini turistik amaçlı üretiminin yapıldığı ve turizm sezonunda kendi stantlarında veya dükkanlarında bu ürünlerin satışının yapıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Bölgede temel geçim kaynağı olan zeytincilik, hayvancılık ve balıkçılığın turizm amaçlı üretime yönelik yapıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Kırsal turizm, bölgede var olan çiftçilik ve hayvancılığın gelişimine etki eden önemli bir turizm türü olarak ifade edilebilir.

Çalışmadan elde edilen sonuçlara dayanarak, Behramkale köyünde var olan turizm faaliyetlerinin bölgenin folklorik değerlerinin gelişimine etkisinin olduğu, folklorik değerlerin kırsal turizm faaliyetlerinde çekici bir unsur olduğu ifade edilebilir. Bunun yanı sıra bölge halkının el sanatları ürünlerinin üretiminde daha istekli olmaları için onları motive edici bir takım teşviklerin yerel yönetimler tarafından verilmesi önerilmektedir. Ayrıca kırsal bölgeye gelen turistlerin gelenek ve göreneklere ilgisinin olduğu bu nedenle Behramkale köyünde belirli tarihlerde festivallerin düzenlenmesi gerektiği kanımızca ifade edilebilir.

KAYNAKÇA

[1] Artun, Erman,1996. Günümüzde Adana Aşıklık Geleneği(1966-1996) ve Âşık Feymani , Adana, Hakan Ofset.

[2] Çakır, N., Çeken, H., Dalgın, T. 2012. Bir Alternatif Turizm Türü Olarak Kırsal Turizmin Gelişimini Etkileyen Faktörler ve Kırsal Turizmin Etkileri. Uluslararası Sosyal ve Ekonomik Bilimler Dergisi, International Journal of Social

and Economic Sciences, Cilt: 2, Sayı:2,11-16.

[3] Dalgın T., Atak O. ve Çeken H. 2016. Festivallerin bir kırsal turizm çekiciliği olarak önemi, Journal of International Social Research, Vol: 9, Issue: 47.1179-1184.

[4] European Commission. 2003. Fact Sheet. Rural Development in the European Union. Brussels.

[5] Haven-Tang, C.&Jones, E. 2012. Local Liderhip for Rural Tourism Development: A Case Study of Advent, Monmouthshire, UK. Tourism Management Perspectives. Cilt: 4, 28-35.

[6] [http://tdk.gov.tr/?option=com_karsilik &view=karsilik&kategori1=abecesel&kelime2=F](http://tdk.gov.tr/?option=com_karsilik&view=karsilik&kategori1=abecesel&kelime2=F). Erişim Tarihi: 05.07.2017

[7] <http://www.edebiyatvesanatakademisi.com/edebiyat-terimleri-mazmunlar/folklor-halkbilim-tanim-tarihceve-calismalari-14322.aspx> Erişim Tarihi: 03.07.2017

[8] <http://turkoloji.cu.edu.tr/ALKBILIM7.php> Erişim Tarihi: 03.07.2017

[9] Lane, B. 1994. Sustainable rural tourism strategies: a tool for development and conservation. J. Sustain. Tour. Cilt: 2, Sayı: (1-2), 102-111.

[10] Paresishvili Otari, 2017. Laura Kvaratskhelia, Valentina Mirzaeva, Rural tourism as a promising trend of small business in Georgia: Topicality, capabilities, peculiarities, Annals of Agrarian Science, 1-5.

[11] Tarlak, Ş., 2007, Mumcularda Kırsal Turizm Modeli, Dokuz Eylül Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü, İzmir.

[12] Uçar, H., Uçar, M., Kurnaz, A., Kurnaz, H. 2012. Kırsal Turizmin Sosyo-Ekonomik Yapıya Etkisi ve Fethiye Örneği. KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi, Cilt: 14, Sayı: 22, 75-82.

[13] UNWTO: World Tourism Barometer, 7(2) http://www.unwto.org/facts/eng/pdf/barometer/UNWTO_Barom09_2_en_excerpt.pdf (2009).

[14] UNWTO: World Tourism Barometer, 13, January 2015. http://dtxqt4w60xqpw.cloudfront.net/sites/all/files/pdf/unwto_barom15_01_january_excerpt_1.pdf (2015).

[15] Ünal, İ. 2014. Isparta İli Sütçüler İlçesi Turizm Potansiyelinin Kırsal Kalkınma Açısından Değerlendirilmesi Ve Yerel Halkın Rolü. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

[16] Yıldırım, A. ve Şimşek, H. 2011. Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. (8. Baskı). Ankara: Seçkin.

[17] Tunçsiper, B., Özkan Ç., Boz M. Kırsal Turizm ve Kadın Girişimciler: Nustarlı Köyü Örneği, 8. International Congress On Entrepreneurship, 14-17 July 2017, Balıkesir

[18] Yılmaz, G., Gürol, N. 2012. Balıkesir İlinin Kırsal Turizm Potansiyelinin Değerlendirilmesi. KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi, Cilt:14, Sayı: 23,23-32.